

Otázky a odpovědi k novému zákonu č. 116/2020 Sb., o náhradě újmy způsobené povinným očkováním

Od kdy mohu uplatnit nárok na újmu způsobenou očkováním?

Od 8. dubna 2020, kdy nabyl účinnosti zákon č. 116/2020 Sb., o náhradě újmy způsobené povinným očkováním.

Kde mohu získat další informace?

Kromě informací uvedených na webových stránkách Ministerstva zdravotnictví se lze obrátit s emailovým nebo telefonickým dotazem na právní odbor, oddělení správních agend. Email: pro@mzcr.cz, telefon: 224 972 173

Kde mohu uplatit nárok na odškodnění újmy způsobené očkováním?

Učinit tak můžete u Ministerstva zdravotnictví, Právního odboru, Palackého náměstí 4, 128 01 Praha 2.

Jakým způsobem mohu nárok uplatnit?

Písemně na adresu ministerstva,

do datové schránky ministerstva,

elektronicky (je-li žádost elektronicky podepsána) nebo

elektronicky bez el. podpisu, je-li následně do 5 dnů podání doplněno některým z výše vyjmenovaných způsobů.

V jaké lhůtě mohu uplatnit nárok na náhradu způsobené újmy?

Ve lhůtě pro promlčení nároku. Lhůta vychází z občanského zákoníku a činí 3 roky. Započne Vám běžet od okamžiku, kdy jste se jako oprávněná osoba dozvěděla o okolnostech rozhodných pro zahájení promlčecí lhůty, resp. kdy se o nich mohla dozvědět.

Týká se nový zákon všech typů očkování?

Nikoliv. Nový zákon se vztahuje pouze na případy povinného očkování. Na dobrovolné očkování, byť by bylo hrazené Vaší zdravotní pojišťovnou, se tento zákon nevztahuje.

Co všechno se rozumí povinným očkováním?

Povinným očkováním se rozumí pravidelné, zvláštní nebo mimořádné očkování ve smyslu zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví, a vyhlášky o očkování proti infekčním nemocem:

- a) pravidelné očkování proti tuberkulóze, proti záškrtu, tetanu, dávivému kašli, invazivnímu onemocnění vyvolanému původcem *Haemophilus influenzae b*, přenosné dětské obrně a virové hepatitidě B, proti spalničkám, zarděnkám a příušnicím, proti pneumokokovým nákazám a proti virové hepatitidě B,
- b) zvláštní očkování proti virové hepatitidě A a virové hepatitidě B a proti vzteklině,
- c) mimořádné očkování, kterým se rozumí očkování fyzických osob k prevenci infekcí v mimořádných situacích,

a to jak formou sdružené očkovací látky do jedné dávky (vakcína), tak očkovací látky rozložené do více dávek.

Jaké nároky mohu podle nového zákona uplatnit?

Jste-li očkovaným – nárok na náhradu újmy za vytrpěné bolesti, ztrátu na výdělku a ztížení společenského uplatnění.

Jste-li osobou, která vynaložila účelně vynaložené náklady spojené s péčí o zdraví očkovaného, s péčí o jeho osobu nebo jeho domácnost – nárok na náhradu těchto nákladů, a to pouze společně s náhradou podle písmene a).

Jste-li osobou blízkou očkovanému – nárok na náhradu újmy za duševní útrapy, a to v případě, že dojde následkem povinného očkování k usmrcení, jakož i v případě, že dojde k zvlášť závažnému ublížení na zdraví očkovaného.

Je nějaký vzor žádosti podle tohoto zákona?

Doporučujeme návod na uplatnění nároku podle zákona č. 116/2020 Sb., který je umístěn na webových stránkách ministerstva a v němž je uveden vzor žádosti.

Je třeba uhradit nějaký správní nebo jiný poplatek za podání žádosti?

Ne.

Co musí obsahovat žádost?

- a) jméno, datum narození a adresu místa trvalého pobytu očkovaného,
- b) název zdravotní pojišťovny, u které je očkovaný zdravotně pojištěn,
- c) popis příčin vzniku újmy a uvedení rozsahu újmy, zejména kdo a kdy očkovací látku podal, jaká újma očkovanému vznikla, kdy se objevily následky daného povinného očkování, jak se projevovaly, jak dlouho trvaly nebo zda stále trvají,
- d) označení vybrané očkovací látky, jejímž použitím újma podle poznatků očkovaného vznikla, a
- e) požadovanou výši náhrady újmy.

Budete-li při vyřizování nároku právně zastoupeni, je třeba, aby Váš zmocněnc předložil ministerstvu plnou moc k Vašemu zastupování, resp. k zastupování očkovaného.

Jaké důkazy k prokázání mého nároku musím předložit?

Zákon sám uvádí jako příklad lékařské zprávy poskytovatelů zdravotních služeb o poskytování zdravotních služeb očkovanému, dále zmiňuje odborné nebo znalecké posudky. Zákon však neobsahuje uzavřený výčet podkladů či důkazních prostředků, lze tedy předložit nebo navrhnout jiné. Případně může Ministerstvo zdravotnictví samo vyzvat podatele, aby určité podklady doložil. Samostatným zdrojem informací je pak zdravotnická dokumentace očkovaného. Očkovaný, resp. jeho zákonný zástupce může podle zákona udělit ministerstvu souhlas s nahlížením do příslušné části zdravotnické dokumentace očkovaného. Důležité je, že se vždy musí jednat o důkazní prostředky, které prokazují právo očkovaného na náhradu újmy.

Zjednodušené dokazování bude probíhat v případech, v nichž nastane újma stanovená prováděcím předpisem v době stanovené stejným prováděcím

předpisem. Pak se má za to, že újma byla způsobena povinným očkováním. V těchto případech postačí ministerstvu doložit, že se tak skutečně stalo, a tím odpadá další zkoumání příčinné souvislosti mezi újmou a provedeným očkováním.

Jak se dozvím, že je má žádost vyřizována?

Ministerstvo zdravotnictví Vás po doručení žádosti neprodleně vyrozumí o tom, že žádost byla podána, pod jakou spisovou značkou je uplatněný nárok evidován a který právník Vaši žádost vyřizuje. Pokud nebude žádost úplná nebo bude obsahovat jiné vady, ministerstvo Vás může současně vyzvat k doplnění žádosti nebo k odstranění vad žádosti.

V jaké lhůtě musí ministerstvo žádost posoudit?

Ministerstvo zdravotnictví má podle zákona lhůtu 6 měsíců na vyplacení náhrady újmy, shledá-li ji důvodnou. U žádostí podaných v prvních 6 měsících po účinnosti zákona je lhůta pro posouzení nároku a pro vyplacení náhrady újmy 12 měsíců.

Co se stane, když ministerstvo moji žádost neshledá důvodnou, a to ani zčásti?

Ministerstvo zdravotnictví je povinno Vás o výsledku svého posouzení vyrozumět.

Co když mi lékař, který provedl očkování, žádnou lékařskou zprávu nevydá?

Pacient nebo jeho zákonný zástupce mají podle zákona č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování, v platném znění, právo na nahlížení do zdravotnické dokumentace. Pokud lékař Vaši žádosti nevyhoví bez zákonného důvodu, může se svým jednáním dopustit přestupku, k jehož projednání je příslušný místní krajský úřad, odbor zdravotnictví. V podrobnostech viz § 65 odst. 1, § 66 zákona o zdravotních službách.

Když udělím Ministerstvu zdravotnictví souhlas s nahlížením do zdravotnické dokumentace svého dítěte, jakým způsobem s ním ministerstvo naloží?

Souhlas s nahlížením do zdravotnické dokumentace může pacient, resp. jeho zákonný zástupce udělit ministerstvu, pokud preferuje, aby si ministerstvo potřebné podklady od poskytovatele zdravotních služeb vyžádalo samo. Rozumí se, že souhlas je určen udělován pouze příslušnému oddělení právního odboru,

keré je příslušné žádost vyřídit, a řediteli právního odboru, a to pouze k seznámení se s tou částí zdravotnické dokumentace, která se týká povinného očkování a důsledků s ním spojených. Jiné části zdravotnické dokumentace zpřístupněny nebudou. Rovněž platí, že souhlas se váže výhradně pro účely vyřízení uplatněného nároku. Státní zaměstnanci mají podle zákona o státní službě uloženou povinnost mlčenlivosti. Bude-li třeba pro složitost věci projednat nárok v nezávislé odborné komisi, je třeba souhlas udělit také jejím členům.

Co když nebudu chtít udělit ministerstvu souhlas s nahlížením do zdravotnické dokumentace očkovaného?

Podle zákona to není Vaše povinnost. V takovém případě však musíte opatřit a ministerstvu doložit všechny relevantní dokumenty osvědčující Váš nárok, resp. nárok očkovaného.

Jaká je role nezávislé odborné komise, o níž se zmiňuje zákon?

Nezávislou odbornou komisi může ministerstvo ustavit k posouzení složitých případů. Komise případ projedná a posoudí ve světle údajů vyplývajících ze zdravotnické dokumentace pacienta a konstatuje, zda újma na zdraví je následkem povinného očkování. O jednání komise se pořizuje zápis.

Kdo jsou členové nezávislé odborné komise?

Členy nezávislé odborné komise, které jmenuje a odvolává ministerstvo, jsou vždy

- a) zástupce ministerstva; zástupce ministerstva, který je vždy zdravotnickým pracovníkem, je současně předsedou komise a řídí její činnost,
- b) nejméně 2 zdravotničtí pracovníci se způsobilostí k samostatnému výkonu zdravotnického povolání v příslušném oboru zdravotní péče,
- c) osoba, která získala vysokoškolské vzdělání v magisterském studijním programu v oblasti práva.

Mám právo znát jména členů nezávislé odborné komise?

Ano.

Když nebude mému uplatněnému nároku vyhověno nebo bude vyhověno jen zčásti, mohu se nějak bránit?

Můžete se obrátit s žalobou na civilní soud.

Mohu se namísto na ministerstvo obrátit rovnou na soud?

Ne, protože podle zákona je uplatnění práva na náhradu újmy u ministerstva podmínkou pro případné uplatnění práva na náhradu újmy u soudu.

Vztahuje se zákon č. 116/2020 Sb. na očkování a jeho následky, k nimž došlo před účinností tohoto zákona?

Ne, neboť tento zákon je účinný až od 8. dubna 2020. Současně zákon nestanoví, že by jeho účinky bylo možné vztahovat i na (jakkoliv vymezené) období předcházející jeho účinnosti.

Vztahuje se zákon č. 116/2020 Sb. i na možnou újmu způsobenou očkováním proti onemocnění covid-19?

Ano. Přestože očkování proti onemocnění covid-19 není v České republice povinné, odpovědnost za újmu způsobenou v důsledku očkování proti onemocnění covid-19 nese stát, tj. Česká republika, a to na základě § 2 zákona č. 569/2020 Sb., o distribuci léčivých přípravků obsahujících očkovací látku pro očkování proti onemocnění covid-19, o náhradě újmy způsobené očkovaným osobám těmito léčivými přípravky a o změně zákona č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, účinného od 23. 12. 2020. Pro posouzení této újmy a rozsah náhrady se použije zákon č. 116/2020 Sb., o náhradě újmy způsobené povinným očkováním, obdobně.

Otázky a odpovědi aktualizovány ke dni 15. února 2021.

Další dotazy lze zaslat na

email pro@mzcr.cz nebo

zavolat na právní odbor Ministerstva zdravotnictví

224 972 173

Výše uvedené dotazy a odpovědi budou průběžně aktualizovány.